

ที่ นร ๐๕๐๗/ว ๑๘๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง มาตรการในการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เรียน รอง-นรม.ทุกท่าน, รัฐ-นร.ทุกท่าน, กระทรวง กรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่วนที่สี่ ที่ นร ๐๕๐๑/๖๔๖
ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๘

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอมาตรการในการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจ
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ลงมติเห็นชอบมาตรการ
ในการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ
โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าว โดยเลือกใช้มาตรการให้เหมาะสมกับ
สภาพปัญหาและระยะเวลา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดพิจารณาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๕๖๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๕๘

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๙ ต่อ ๑๔๓๗

ที่ นร ๐๔๐๑/๖๕๖

วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง มาตราการในการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี (ผ่านรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม))

ตามที่ได้มอบหมายให้กระผมจัดทำความเห็นในการกำหนดมาตรการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น กระผมขอกราบเรียนเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

๑. สภาพปัญหา

สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการมีหลายรูปแบบและมีระดับความร้ายแรงแตกต่างกัน ตั้งแต่การไม่บังคับใช้กฎหมายหรือการบังคับใช้กฎหมายโดยเลือกปฏิบัติ ไม่เป็นธรรมหรือไม่เสมอภาค ทั้งนี้ โดยอาจมีเจตนาทุจริตหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือมิได้มีเจตนาทุจริตแต่เกิดจากระบบงาน หรือเจ้าหน้าที่เข้าใจข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมายคลาดเคลื่อน จึงทำให้ใช้ดุลยพินิจในการออกคำสั่งที่ไม่เหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

๒. แนวทางในการแก้ไขปัญหา

สภาพปัญหาดังกล่าวอาจบรรเทาลงได้โดยการกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจกำกับดูแล หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดุลยพินิจนั่นเอง กำหนดแนวทางในการใช้ดุลยพินิจไว้เป็นการล่วงหน้าและประกาศให้ประชาชนทราบ เพื่อเป็นกรอบในการใช้อำนาจตัดสินใจออกคำสั่งและเพื่อเป็นหลักประกันในการใช้อำนาจว่าจะมีเกณฑ์ในการพิจารณาอย่างไร และในการออกคำสั่งเจ้าหน้าที่จะต้องระบุเหตุผลในการใช้ดุลยพินิจให้ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนผู้รับคำสั่งเกิดความเข้าใจและมีความมั่นใจในการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่

๓. ข้อเสนอแนะ

โดยที่ขอบเขตอำนาจดุลยพินิจย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายแต่ละเรื่องกำหนดไว้ เมื่อกฎหมายแต่ละฉบับมีรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย ประกอบกับรัฐมนตรีเป็นผู้บริหารสูงสุดของกระทรวง กระผมจึงมีความเห็นดังนี้

๓.๑ คณะรัฐมนตรีอาจมีมติให้ทุกกระทรวงดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและกำหนดแนวทางในการใช้อำนาจดุลยพินิจโดยประกาศให้ประชาชนทราบ และหากเจ้าหน้าที่มิได้ดำเนินการใช้ดุลยพินิจตามแนวทางที่กำหนดไว้โดยไม่มีเหตุผลให้ถือเป็นความผิดทางวินัย

๓.๒ เมื่อมีมติคณะรัฐมนตรีแล้ว นายกรัฐมนตรีอาจใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ยับยั้งการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

๓.๓ ในกรณีที่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นจะต้องใช้อำนาจพิเศษเหนือกว่าอำนาจตามข้อ ๓.๑ และข้อ ๓.๒ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติอาจใช้อำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนดมาตรการในการกวดขันการบังคับใช้กฎหมาย การแก้ไขหรือยกเลิกการใช้อำนาจดุลยพินิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ แต่วิธีการนี้จำเป็นจะต้องกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจน และมีข้อจำกัดหรือมีความไม่เหมาะสมอยู่บ้าง กล่าวคือ เมื่อมีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติในกรณีนี้แล้ว คำสั่งดังกล่าวจะก่อให้เกิดภาระหน้าที่แก่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการบังคับการให้เป็นไปตามคำสั่งนั้น ไม่ว่าจะเป็นการสอดส่องดูแลหรือการแก้ไขการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นได้อย่างทั่วถึง

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายดิศทัต ไพฑโรถิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา